

העברת סמכויות הנתונות לפי חוק משר לשר; העברת שטח פעולה ממשרד למשרד; הסמכת שרה לביצוע חוק; קביעת שרה כשרה אחראית על חברה; ביטול משרד ההשכלה הגבוהה והמשלימה, שינוי בחלוקת התפקידים בין השרים ותיקון החלטות ממשלה

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ס , להעביר את סמכויות שרת ההשכלה הגבוהה והמשלימה לשרת החינוך, להעביר את שטחי הפעולה של משרד ההשכלה הגבוהה והמשלימה למשרד החינוך בהתאמה, ולבטל את משרד ההשכלה הגבוהה והמשלימה, הכל בהתאם למפורט להלן:

העברת סמכויות ושטחי פעולה

1. בהתאם לסמכות הממשלה לפי סעיף 31(ב) לחוק יסוד: הממשלה, להעביר לשרת החינוך את סמכויות שר ההשכלה הגבוהה והמשלימה בתחום ההשכלה הגבוהה ובתחום ההשכלה המשלימה, לפי החוקים הבאים:

א. השכלה גבוהה

- (1) חוק המועצה להשכלה גבוהה, תשי"ח-1958;
- (2) חוק הלוואות לשכר לימוד, תשס"ב – 2002;
- (3) חוק עידוד מעורבות סטודנטים בפעילות חברתית וקהילתית, תשע"ח-2018;
- (4) חוק זכויות הסטודנט, תשס"ז – 2007;
- (5) חוק קרן וולף, התשל"ה-1975;
- (6) סעיף 5(ג) לחוק חובת המכרזים, התשנ"ב – 1992;
- (7) סעיף 7א לחוק קליטת חיילים משוחררים, התשנ"ד – 1994 והסמכות הנתונה לשר להכרה במוסדות לפי הגדרת "מכינה קדם-אקדמית" בסעיף 1 לחוק;
- (8) חלק א': מוסדות על תיכונים, בסימן ז' לפרק ה'1 לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח – 1998, לעניין המוסדות הכלולים בפסקאות (1) עד (4) בהגדרת "מוסד על-תיכוני" בסעיף 19כז לחוק;
- (9) סעיף 2(א)(8) לחוק צער בעלי חיים (ניסויים בבעלי חיים), תשנ"ד-1994.

ב. השכלה משלימה:

- (1) חוק הרשויות המקומיות (מנהל יחידת נוער ומועצת תלמידים ונוער), תשע"א – 2011;
- (2) חוק הקייטנות (רישוי ופיקוח), תש"ן – 1990;
- (3) חוק הרשות הישראלית לחילופי נוער וצעירים, תשס"ח – 2008;
- (4) חוק זכויות תלמידים עם לקויות למידה במוסדות על תיכונים, תשס"ח – 2008;
- (5) חוק הפיקוח על מכונים פסיכומטריים, תשס"ט – 2008.

ג. בהתאם לסעיף 31(ב) לחוק יסוד: הממשלה להביא את ההחלטה בדבר העברת הסמכויות כאמור בסעיף זה לאישור הכנסת.

2. בהתאם לסעיף 31(ד) לחוק יסוד: הממשלה להעביר ממשרד ההשכלה הגבוהה והמשלימה למשרד החינוך את שטחי הפעולה הבאים בתחום ההשכלה המשלימה:

- א. אגף חינוך מבוגרים, לרבות האולפנים, השכלת מבוגרים וסיוע באמצעות מלגות ותמריצים למכינות קדם אקדמיות לחינוך.
- ב. תחומי הפעילות של אגף קשרי חוץ ואונסק"ו (לרבות חינוך יהודי בתפוצות כולל תכניות חפציב"ה, חיל ומורשה).
- ג. הערכת תארים אקדמיים מחו"ל.
- ד. אישור קיום קורסים לגמול השתלמות (למעט עובדי הוראה שהיה ונותר במשרד החינוך).
- ה. אגף תרבות יהודית.
- ו. תחומי פעילות של מינהל חברה ונוער (שאינם קשורים באופן ישיר למערכת החינוך הפורמלי) ולפי הפירוט להלן:
תמיכה במוסדות ובתחומים הבאים: תנועות נוער; ארגוני נוער; מתנדבי שנת שירות; תכניות טרום שירות צבאי או לאומי או אזרחי לבוגרי י"ב ("מכינות אופק"); כפרי סטודנטים; קבוצות מחנכים; אכסניות חינוכיות לילדים ולנוער; מוסדות המקיימים הדרגת סיוור חינוכיים, טבע וסביבה; חוגי סיור; גרעינים תורניים; מורשת כוחות המגן;
פעילות מוסדות ציבור העוסקים בהדרכת תלמידים וסגלי הוראה בנושאי השואה לצד מערכת החינוך;
פעילות רשותית ופעילות מועצות אזוריות חוץ בית ספריות בתחום החינוך הבלתי פורמלי, לרבות תוכנית נוער בוחר ערך כדרך; ערי ילדים ונוער ותוכנית החופים; מועצות נוער רשותיות; תקצוב הנחייה מקצועית, ליווי והובלת פעילות חוץ בית ספרית הנוגעת ליחידות הנוער;
ז. תמיכה בבינוי מתקני אירוח חינוכיים.
- ח. המחלקה לתרבות חרדית.

בהתאם לסעיף 9(א)(11) ו- (ב) לחוק הממשלה, התשס"א-2001, על העברת שטחי הפעולה לעיל למסור הודעה ליושב ראש הכנסת, ולהביא לידיעת הכנסת.

העברת שטח הפעולה כאמור בסעיף 2 זה תכנס לתוקפה במועד שיתקבל אישור הכנסת להעברת הסמכויות לפי סעיף 1 לעיל.

3. יד ושם

- א. בהתאם לסעיף 6 לחוק זכרון השואה והגבורה – יד ושם, תשי"ג-1953 (להלן – החוק), להסמך את שר החינוך כשר המוסמך לביצוע החוק, במקום שר ההשכלה הגבוהה והמשלימה.
- ב. לאשר את תיקון תקנון יד ושם, התשכ"ט-1968, כך שבכל מקום במקום "שר ההשכלה הגבוהה והמשלימה" ו"משרד ההשכלה הגבוהה המשלימה" יבוא "שר החינוך" ו"משרד החינוך".

4. החברה למתנ"סים

בהתאם לסעיף 6(3) לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975, לקבוע כי שרת החינוך תהיה השרה האחראית על החברה למתנ"סים מרכזים קהילתיים בישראל בע"מ (חל"צ) (להלן – החברה למתנ"סים).

5. תיקון החלטות ממשלה

- א. לבטל את סעיף 2(ג)5) להחלטת ממשלה מס' 30 מיום 31.5.2020, כך שהחלטות הממשלה שתוקנו לפיו יחזרו לנוסח המקורי אשר התייחס למשרד החינוך.
- ב. לבטל את החלטת ממשלה מס' 226 של הממשלה מיום 17.07.2020.
- ג. בהחלטה מספר 853 של הממשלה מיום 1.03.2020, המילים "משרד ההשכלה הגבוהה והמשלימה" – יימחקו.
- ד. לתקן את החלטות הממשלה שבהן ניתנו סמכויות או תפקידים לשר ההשכלה הגבוהה והמשלימה או למשרד ההשכלה הגבוהה והמשלימה, כך שבכל מקום במקום "ההשכלה הגבוהה והמשלימה" יבוא "החינוך", לרבות בהחלטות המפורטות להלן:
- (1) החלטה מספר 454 של הממשלה מיום 18.10.2020 ;
 - (2) החלטה מספר 468 של הממשלה מיום 25.10.2020 ;
 - (3) החלטה מספר 469 של הממשלה מיום 25.10.2020 ;
 - (4) החלטה מספר 566 של הממשלה מיום 22.11.2020 ;
 - (5) החלטה מספר 631 של הממשלה מיום 10.12.2020 ;
 - (6) החלטה מספר 658 של הממשלה מיום 22.12.2020 ;
 - (7) החלטה מספר 682 של הממשלה מיום 25.12.2020 .
- התיקונים המנויים בסעיף 5 זה ייכנסו לתוקף במועד שיתקבל אישור הכנסת להעברת הסמכויות לפי סעיף 1 לעיל.

6. ביטול משרד ההשכלה הגבוהה והמשלימה ושינוי בחלוקת התפקידים בין השרים

- א. בהתאם לסמכות הממשלה לפי סעיף 31(ג) לחוק יסוד: הממשלה, לבטל את משרד ההשכלה הגבוהה והמשלימה.
- ב. בהתאם לסמכות הממשלה לפי סעיף 31(א) לחוק יסוד: הממשלה, לשנות את חלוקת התפקידים בממשלה ולקבוע כי השרה יפעת שאשא ביטון תחדל לשמש כשרת ההשכלה הגבוהה והמשלימה, ותמשיך לכהן כשרת החינוך.
- להביא את ההחלטות בסעיף זה לאישור הכנסת בהתאם לסעיפים 31(א) ו- 31(ג) לחוק יסוד: הממשלה, וזאת בד בבד עם הבאת העברת הסמכויות כאמור בסעיף 2 לעיל לאישור הכנסת.

7. למשרד החינוך יועברו רכיבי התקציב מתוך תקציב משרד ההשכלה הגבוהה והמשלימה אשר יוחדו בתקציבו ו/או שמשו אותו לשטחי הפעולה ולסמכויות דלעיל וכן יתר המשאבים ששמשו את משרד ההשכלה הגבוהה והמשלימה, לרבות כוח האדם ונלוות, וההתקשרויות שנערכו על ידי משרד ההשכלה הגבוהה והמשלימה בקשר עם שטחי הפעולה והסמכויות המנויות בהחלטה זו לעיל.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת ממשלה מס' 30 מיום 31.5.2020

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

חוות דעת מצורפת

סיווגים*

סיווג ראשי:

סיווג משני:

מוגש על ידי ראש הממשלה
ועל ידי ראש הממשלה החליפי

ט' באב התשפ"א
18 ביולי 2021

היועצת המשפטית

ירושלים, ז' באב התשפ"א

16 ביולי 2021

סימוכין: 7135684407

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה: ביטול משרד ההשכלה הגבוהה והמשלימה

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטי המשפטיים:

1. סעיף 31 לחוק יסוד: הממשלה קובע, בין היתר, כי הממשלה רשאית, באישור הכנסת, לבטל משרדי ממשלה, לשנות את חלוקת התפקידים בין השרים ולהעביר סמכות הנתונה על פי חוק לשר אחד, או חובה המוטלת עליו על פי חוק, כולה או מקצתה, לשר אחר. בנוסף הסעיף האמור מסמך את הממשלה להעביר שטחי פעולה ממשרד אחד למשנהו, תוך מתן הודעה לכנסת. בהתאם לסמכויות הממשלה מכוח הסעיף האמור מוצע לבטל את משרד ההשכלה הגבוהה והמשלימה, תוך העברת הסמכויות ושטחי הפעולה שהיו בידיו לשרת החינוך ולמשרד החינוך, הכל כמפורט להלן.
2. בהתאם לסעיף 31(ב) לחוק יסוד: הממשלה, הממשלה רשאית, באישור הכנסת, להעביר סמכות הנתונה על פי חוק לשר אחר, או חובה המוטלת עליו על פי חוק, כולה או מקצתה לשר אחר.
- כעת מוצע להעביר לשרת החינוך את הסמכויות הנתונות לשרת ההשכלה הגבוהה והמשלימה, בתחומי ההשכלה הגבוהה ובתחומי ההשכלה המשלימה, לפי החוקים המפורטים בהצעת ההחלטה, והמתייחסים לכל אחד מן התחומים האמורים.
3. בנוסף, בהתאם לסעיף 31(ד) לחוק יסוד: הממשלה: הממשלה רשאית להעביר שטחי פעולה ממשרד למשרד.
- בהתאם לכך, מוצע להעביר ממשרד ההשכלה הגבוהה והמשלימה למשרד החינוך שטחי פעולה בתחום ההשכלה המשלימה, כמפורט בהצעה.
4. בהתאם לסעיף 31(ג) לחוק יסוד: הממשלה, הממשלה רשאית, באישור הכנסת, לאחד משרדים, לחלקם, לבטלם ולהקים משרדים חדשים.
- בהמשך להעברת הסמכויות ושטח הפעולה כאמור למשרד החינוך, מוצע לבטל את משרד ההשכלה הגבוהה והמשלימה.
5. בהתאם לסעיף 31(א) לחוק יסוד: הממשלה, הממשלה רשאית, באישור הכנסת, לשנות את חלוקת התפקידים בין השרים, למעט תפקיד ראש הממשלה.
- בהתאם, מוצע לקבוע כי השרה יפעת שאשא-ביטון תחדל לשמש כשרת ההשכלה הגבוהה והמשלימה ותמשיך לכהן כשרת החינוך.
6. לצד העברת הסמכויות ושטחי הפעולה כאמור מוצע לערוך תיקונים בשורה של החלטות ממשלה הנוגעות לפעילויות בתחום החינוך הבלתי פורמלי וכן לקבוע הסדרים נוספים כמפורט בהצעה הנובעים מהעברת שטח הפעולה של ההשכלה המשלימה למשרד החינוך.

היועצת המשפטית

7. חוק זכרון השואה והגבורה – יד ושם, התשי"ג-1953 (להלן – חוק יד ושם), הקים את יד ושם, כגוף מאוגד, וקבע בסעיף 6 לחוק כי "חבר הממשלה שיוסמך על ידיה לבצע חוק זה (להלן – השר) יתקין באישור הממשלה את תקנון יד ושם ותקפו מיום פרסומו ברשומות". מכוח סעיף זה נקבע תקנון יד ושם, תשכ"ט-1968.

כעת מוצע לקבוע, מכוח סעיף 6 לחוק יד ושם, ששרת החינוך תוסמך על ידי הממשלה לבצע את חוק יד ושם במקום שרת ההשכלה הגבוהה והמשלימה. כמו כן, מוצע להביא לאישור הממשלה תיקון לתקנון יד ושם לפיו בכל מקום במקום "שר ההשכלה הגבוהה והמשלימה" ו"משרד ההשכלה הגבוהה והמשלימה" יבוא "שר החינוך" ו"משרד החינוך".

יובהר כי בהתאם למוצע הממשלה תאשר כבר עתה את תיקון התקנון כאמור אולם התקנתו בפועל על ידי שרת החינוך תעשה לאחר קבלת החלטת הממשלה שלפיה תיקבע כשר המוסמך לפי חוק יד ושם.

8. סעיף 6(3) לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975, קובע כי בהחלטה להקים חברה ממשלתית, הממשלה תקבע, בין השאר, את השר שיהיה אחראי לענייני החברה. כעת מוצע להעביר לשרת החינוך את האחריות על החברה למתנ"סים מרכזים קהילתיים בישראל בע"מ (חל"צ) (להלן – החברה למתנ"סים).

9. ההחלטות לפי סעיפים 2, 4 ו-5 לעיל יובאו לאישור הכנסת כמתחייב מחוק יסוד: הממשלה. בנוסף, בהתאם לסעיף 9(א)(11) ו-1(ב) לחוק הממשלה, התשס"א-2001, על העברת שטחי הפעולה לפי סעיף 3 תימסר הודעה ליושב ראש הכנסת, והיא תובא לידיעת הכנסת.

10. יצוין כי בהתאם לסעיף 10(ב)(11) לחוק הממשלה, תשס"א – 2001, הודעה על החלטת ממשלה לפי סעיפים 31 (א), (ב), (ג) ו-1(ד) לחוק יסוד: הממשלה תפורסם ברשומות מטעם הממשלה.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

בשים לב לאמור לעיל, הצעת ההחלטה אינה מעוררת קשיים משפטיים.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

הצעת ההחלטה הופצה ליועצים המשפטיים של משרדי הממשלה והיחידות הממשלתיות הנוגעות בדבר והערות שהתקבלו בהיבטים המשפטיים עד למועד הפצתה הוטמעו בנוסח.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

אין מניעה לאשר את הצעת ההחלטה.

יעל כהן, עו"ד

סגנית בכירה ליועצת המשפטית